

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin MYO Özelinde Mesleki Eğitime Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: ÇOMÜ Örneği

Ümit DEMİR^{1*}

Öz

Nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslek yüksekokulları büyük önem taşımaktadırlar. Meslek yüksek okullarının kalitesinin yükseltilmesi ülkemizin gelişmiş sanayi toplumları ile rekabet etmesinde kilit rol üstlenmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen bu çalışma ile meslek yüksekokullarında öğrenimlerinde devam etmekte olan öğrencilerin MYO özelinde mesleki eğitime bakış açılarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Belirlenen amaç doğrultusunda; öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme yönelik tercih nedenleri ve memnuniyet düzeyleri, staj ve mesleki eğitim uygulamalarına yönelik görüş ve memnuniyet düzeyleri, kendilerinin ve yakın çevrelerinin mesleki eğitime yönelik algıları incelenmiştir. Çalışma kapsamında gönüllü katılım esası ile ÇOMÜ’nde farklı bölümlerde öğrenimlerine devam etmekte olan 339 önlisans öğrencisine ulaşılmıştır. Elde edilen veriler ışığında öğrencilerin DGS ile üst öğretim (lisans) eğitimi alma fırsatının MYO tercihinde en önemli neden olduğu ve mezuniyet sonrası eğitimlerine lisans eğitimi olarak devam etmek istedikleri görülmüştür. 4 dönem ders+30 günlük staj öğretim planlamasının kendilerine uygun bir uygulama olduğunu ve memnun olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin ve yakın çevrelerinin MYO özelinde mesleki eğitime olumlu görüşlerinin çoğunlukta olduğunu fakat ülke genelinde yeterli önemin verilmediğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki teknik eğitim, MYO tercih, MYO algı, MYO memnuniyet

Evaluation of Vocational College Students' Perspectives on Vocational Education in Vocational Schools: ÇOMÜ Example

Abstract

Vocational colleges are of great importance in training a skilled workforce. Improving the quality of vocational colleges play a key role in our country's ability to compete with developed industrial societies. This study in this context, aims to reveal the perspectives of students who continue their education in vocational colleges on vocational education specifically in vocational colleges. In line with the determined purpose; The students' reasons for choosing the department they study in their satisfaction levels, opinions, and satisfaction levels regarding internship and vocational training practices, and their own and close circle's perceptions of vocational education were examined. Within the scope of the study, 339 associate degree students who were continuing their education in different departments at ÇOMÜ were reached based on voluntary participation. In light of the data obtained, it has been seen that the opportunity for students to receive upper education (undergraduate) education through DGS is the most important reason for choosing a vocational college and that they want to continue their undergraduate education after graduation. They stated that the 4-term course + 30-day internship teaching planning was a suitable practice for them and that they were satisfied. They also stated that the majority of students and their close circle have positive views on vocational education in vocational colleges, but that sufficient importance is not given throughout the country.

Key Words: Vocational technical education, vocational college preference, vocational college perception, vocational college satisfaction

^{1*}Corresponding Author: Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, umitdemir@comu.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-4899-4895

Giriş

İşletmelerde teknoloji sürekli değişmektedir. Değişen teknolojiye işletmelerin ayak uydurması süreklilikleri açısından zorunluluktur. Aynı zamanda işletmelerde çalışacak olan gençlerin sürekli istihdamının sağlanması; ülke ekonomisi açısından, ülkede üretimin artması ve dışa bağımlılığın azalması açısından son derece önemli bir konudur. Gençlerin iş ve çalışma hayatına hazırlayan kurumlar arasında üniversiteler büyük önem taşımaktadır. Üniversitelerin iş ve çalışma hayatı ile yakın ilişkilerde bulunması ve çalışma hayatının ihtiyaçlarını karşılayacak mesleki eğitimler vermesi beklenilmektedir. Bu kapsamda üniversitelerin mesleki eğitim açısından önemli bir parçası olan meslek yüksekokullarının (MYO) en önemli misyonu çeşitli sektörlerde ihtiyaç duyulan nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamaktır.

MYO'lar nitelikli ara eleman yetiştirme görevlerini yerini getirmede çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Mevcut alanyazın çalışmalarında temel sorunların altyapı gereksinimleri, müfredat güncellenme ihtiyacı, nitelikli (alan uzmanı) öğretim elemanı bulma sorunu, akademik başarısı düşük öğrenciler tarafından tercih edilir olması, olumsuz toplumsal önyargılar olarak belirtilmektedir (Erdem ve diğer., 2019; Eren, 2021; Pınarlık ve diğer., 2022). Mesleki eğitimde uygulamalı eğitimin esas olması nedeni ile gerekli altyapının (cihaz, ekipman içeren atölye) sağlanması gerekmektedir (Kozludere, 2022). Güncellenen ve gelişen teknoloji ile maliyet kalemleri de değişkenlik gösterebilmektedir. Güncellenen ve gelişen teknoloji ayrıca mesleki eğitimde ders içeriklerinin güncellenmesi gereksinimini ortaya çıkarmaktadır (Kaysi, 2020). Bu nedenle bilginin hızlı geliştiği bilgi çağı döneminde müfredatın buna hızlı uyum sağlaması beklenilmektedir. MYO' lar akademik yapı içerisinde yer alan kurumlar olmalarına rağmen öğretim elemanları tarafından lisansüstü eğitim verme imkanlarının olmaması, akademik çalışma, yükselme ve araştırma imkanlarının fakültelere göre çok daha sınırlı olması nedeni ile tercih edilmeyebilmektedir (Özgül, 2022). Bu nedenle de alanında uzman öğretim elemanları fakülteleri daha fazla tercih edebilmektedirler. MYO' lar atlama veya geçiş pozisyonu olarak değerlendirilebilmektedir. Ayrıca kendi bölümünde kadro bulamayan öğretim elemanları meslek yüksekokullarında çok daha kolay kadro bulabilmektedirler. Bu nedenle alan dışı öğretim elemanlarına MYO bünyesinde çok daha fazla karşılaşılabilmektedir (Keçeci, 2018). MYO' lar algıların aksine yoğun bir ders içeriğinin 4 dönem içerisinde verildiği kurumlardır. Bu nedenle öğretim programları çok daha yoğundur (İkvan ve Demirkol, 2022; Kayar ve diğer., 2022). Fakat ülkemizde maalesef 4 yıllık fakültelere yerleşemeyen öğrencilerin öğretim sürecinin dışında kalmamak için zorunlu tercih ettikleri bölümler haline getirilmiştir (Korkmaz, 2023). Bunun bir sonucu olarak öğrenciler DGS ile dikey geçiş yapma imkanı nedeni ile bu okulları tercih edebilmektedirler (Eren, 2021; Öner ve Özkan, 2020). Belirtilen sorun ve aksaklıklara ek olarak ailelerin ve toplumun MYO' lar nitelikli eğitim verilen kurumlar olmaktan çok hiçbir fakülteye yerleşemeyen öğrencilerin tercih ettikleri kurumlar olduğu algısı yer almaktadır (Demir, 2019). Bu algıda bu sorunların bir besleyicisi olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda ülkemizde kariyer planlaması konusunda gerekli yönlendirme ve bilgilendirme faaliyetleri büyük önem taşımaktadır.

Öğrencilerin mesleklerin gerektirdiği ve beklediği beklentileri bildikleri ve buna yönelik yönlendirmelerin yapıldığı bir sistemin kurgulanması gerektiği düşünülmektedir. Dünyada teknoloji ve kültürel yaşamdaki hızlı değişimler ile çalışanların ve işverenlerin ihtiyaçları zamanla farklılık göstermektedir. Bu nedenle mesleki eğitim veren kurumların bu duruma hızlı tepki vererek gerekli düzenleme ve güncelleme faaliyetlerini gerçekleştirmesi gerekmektedir. Öğrencilerin lisans ve önlisans tercih ve öğrenim süreçlerinde mesleğin gereksinimleri takip etmeleri gerekmektedir. Bu noktada eğitim sistemiyle ilgili sorunların çözülmesi ve eğitim sisteminin çağdaş bir noktaya ulaşması gençlerin yeni nesil işletmelere uyum süreçlerini kolaylaştıracak ve bireysel anlamda da gelecekle ilgili mesleki motivasyonlarını arttıracaktır. Bu ifade edilen hususlardaki gerçek başarı ise üniversiteler ve işletmeler arasındaki uyumun bir sonucu olarak ortaya çıkacaktır. Ancak bu amacın ve başarının elde edilmesinde günümüzde birçok sıkıntı yaşanmaktadır. Diğer eğitim tasarımlarında

olduğu gibi mesleki teknik eğitimde de öğrenci önemli bir bileşendir. Öğrencilerin tercih, öğrenim ve mezuniyet süreçlerinin takibi sistemin kurgulanmasında büyük önem taşımaktadır.

Öğrencilerin üniversite ve kariyer tercih süreçleri incelendiğinde; Tuncer (2011) çalışmasında, tercihlerin bireysel idealler, ekonomik koşullar, rol modeller ve tesadüfi olarak yapıldığı sonucuna ulaşmıştır. Çakır (2007) ise, meslek seçiminde mesleki saygınlık ve yüksek gelir olgusu ön plana çıktığını belirlemiştir. Kurt ve Fidan (2021), öğrencilerin öğrenim görmekte oldukları bölümü büyük ölçüde üniversite sınavından önceki son birkaç aylık bir sürece sıkıştırılmış bir karar verme süreci ile tam olarak bilinçli olmayan ve hatta tesadüfiliği içinde barındıran bir süreç ile gerçekleştirdiklerini belirlemişlerdir. Bu durum gençlerin tüm hayatlarını etkileyebilmektedir. Çünkü iş doyumu yaşam doyumu ile ilişkili bulunmakta, kişinin fizik ve ruh sağlığını doğrudan etkilemektedir (Sevimli ve İşcan, 2005). Mesleki anlamda bireylerin kendilerine uygun pozisyonlara yerleştirilmemesi, mutsuz çalışanların ortaya çıkmasına neden olur. Bu durum aynı zamanda üretim kayıplarına yol açabilir. İş yaşamına geçiş sürecinin daha sağlıklı geçirilmesinde öncelikli olan bir özellik olarak kariyer kararı verme yetkinliği karşımıza çıkmaktadır ve bu basamakta yapılacak olan çalışmaların bireylerin kendilerine uygun seçeneklere yönelmelerinde etkili olacağı görülmektedir.

Sonuç olarak, bireylerin başarılı ve başarısız olmalarında çok önemli etkenlerden birisi de meslek seçimidir. Literatürde meslek seçimi konusunda da birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar meslek seçimini etkileyen faktörleri, öğrencilerin memnuniyet düzeylerini ve geleceğe yönelik beklentilerini incelemiştir (Can, 2020; Karadeniz ve Özkan, 2021; Öztaş ve diğer., 2020; Tuncer ve Tanaş, 2020). Mevcut çalışmalarda çalışma başlıkları bağımsız olarak incelenmiştir. Mevcut araştırmalardan farklı olarak gerçekleştirilen bu çalışmada MYO öğrencilerinin tercih nedeni ve beklenti durumları, MYO' lara yönelik algı ve memnuniyet düzeyleri ve geleceğe yönelik mesleki beklentilerini belirlemek amaçlanmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda araştırmanın temel problemi “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin MYO Özelinde Mesleki Eğitime Bakış Açıları Nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Belirlenen problem durumunun cevaplanmasına yönelik aşağıda belirtilen alt problemler tanımlanmıştır:

- (1) MYO Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Bölüme Yönelik Genel Tercih ve Memnuniyet Düzeyleri Nelerdir?
- (2) MYO Öğrencilerinin Staj Uygulamalarına Yönelik Görüşleri Nelerdir?
- (3) MYO Öğrencilerinin Mesleki Eğitim ve Staj Uygulama Süreçlerine Yönelik Görüşleri Nelerdir?
- (4) MYO Öğrencilerin MYO Mesleki Eğitim Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşleri Nelerdir?
- (5) MYO Öğrencilerin MYO Özelinde Kişisel ve Yakın Çevresinin Mesleki Eğitime Yönelik Algıları Nelerdir?

Belirlenen problem ve alt problemlerin çözülmesine yönelik; öğrencilerin tercih süreçlerinden başlayarak, meslek yüksekokulundan hizmet aldıkları bileşenlere (eğitim-öğretim, laboratuvar ve atölye olanakları, Sağlık/Kültür/Spor Hizmetleri) yönelik görüşleri ve memnuniyet düzeyleri ile gelecek beklentileri belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında meslek yüksekokullarının yapılanmasına ve daha iyi hizmetler verebilmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

Yöntem

Araştırmada mevcut durumun tespit edilerek betimlenmesine yönelik olarak nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Betimsel tarama, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanmasını, betimlenmesini ve sunulmasını sağlayan tarama yöntemidir (Büyüköztürk ve diğer. 2014). Çalışma kapsamında veriler çevrimiçi olarak “Google Forms” üzerinden toplanmış olup çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olarak

gerçekleştirilmiştir. Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇOMÜ Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu 20.01.2022 tarih ve 02/44 sayılı kararı ile etik olarak uygun olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırma sürecinde kişisel bilgi formu, MYO tercih ve memnuniyet formları ile MYO algı ölçeğinden yararlanılmıştır. Katılımcılara ait cinsiyet, bölüm, sınıf seviyesine yönelik bilgiler kişisel bilgi formu üzerinden elde edilmiştir. Katılımcıların MYO tercih nedenleri, mezuniyet sonrası mesleki beklentileri, MYO staj ve eğitim uygulamasına yönelik görüşleri ve MYO memnuniyet düzeyleri MYO tercih ve memnuniyet formları ile elde edilmiştir. Çalışmada katılımcıların MYO yönelik algılarını belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen ve tek boyuttan oluşan “MYO Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin alpha güvenirlik katsayısı 0,963 olup tek boyutlu olan ölçeğin toplam varyansın açıklama oranı %61,175 olarak hesaplanmıştır. Örneklem yeterliliğini ölçmek amacıyla uygulanan KMO testi sonucu 0,953 olarak hesaplanmıştır.

Örneklem

Bu çalışma ÇOMÜ’ de farklı bölümlerde öğrenimlerine devam etmekte olan önlisans öğrencilerinin gönüllü katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcı öğrencilerin %41,6’ sı kadın, %58,4’ü ise erkektir. Öğrenim gördükleri bölüme göre öğrenci dağılımları incelendiğinde; katılımcıların çoğunlukla inşaat teknolojisi, tasarım ve bilgisayar teknolojileri bölüm öğrencileri olduğu görülmüştür. Katılımcıların sınıf düzeyleri incelendiğinde; %45,7’si birinci sınıf, %54,3’ü ise ikinci sınıf öğrencileridir.

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Tanımlayıcı Verileri

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	141	41,6
Erkek	198	58,4
Öğrenim Görülen Bölüm	<i>f</i>	%
Bilgisayar Teknolojileri	64	18,9
Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri	25	7,4
Elektrik ve Enerji	5	1,5
Gıda İşleme	47	13,9
İnşaat Teknolojisi	103	30,4
Makine ve Metal Teknolojileri	28	8,3
Tasarım	67	19,8
Sınıf Seviyesi	<i>f</i>	%
1	155	45,7
2	184	54,3
Toplam	339	100

Bulgular

Bu bölümde elde edilen bulgular araştırmanın alt problemlerine göre sunulmuştur.

MYO Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Bölüme Yönelik Genel Tercih ve Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi

Katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm tercih nedenlerine göre dağılımları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcı Öğrencilerin Tanımlayıcı Verileri

Bölüm Tercih Neden	f	%
DGS ile lisans eğitimi alma	140	41,3
4 yıllık bölümlere yerleşememe	77	22,7
İş ve İstihdam Beklentisi	62	18,3
Hâlihazırda Çalışılan Alanda Uzmanlaşma	26	7,7
Aile Yönlendirmesi	14	4,1
İlgilendiğim Alan Olması	8	2,4
POMEM, Astsubay Başvuruları	7	2,1
Askerlik Tecil İşlemleri	5	1,5
Mezuniyet Sonrası Eğitim/İş Planları	f	%
4 yıllık alanında lisans tamamlama (DGS Sınav)	203	59,9
Mezun olacağım alanda çalışmak	64	18,9
İşyeri Açmak veya Şirket Kurmak	19	5,6
Üniversite Sınavına Tekrar Giriş	17	5,0
Polislik ve Astsubaylık Başvurusu yapmak	15	4,4
Mezuniyet dışı alanda çalışmak	14	4,1
Aile Şirketine veya İşine Devam Etmek	5	1,5
Diğer	2	,6
Toplam	339	100

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin MYO bölüm tercih yapmalarında en önemli neden DGS ile lisans eğitimi almak (%41,3) olduğu görülmektedir. Bu tercihi 4 yıllık bölümlere yerleşememe (%22,7), iş ve istihdam beklentisi (%18,3) takip etmektedir. Öğrencilerin çoğunlukla lisans eğitime geçiş olarak (%64) MYO tercihi yaptıkları görülmektedir.

Öğrencilerin mezuniyet sonrası eğitim ve çalışma hayatına yönelik planları incelendiğinde (Tablo 2), DGS ile 4 yıllık lisans tamamlama (%59,9), mezun olacağı alanda çalışma (%18,9), işyeri açma veya şirket kurma (%5,6) şeklinde tercihlerinin sıralandığı görülmektedir. Öğrencilerin çoğunun temel beklentisinin alanında lisans eğitimi almak olduğu bu veride de görülmektedir.

MYO Öğrencilerinin Staj Uygulamalarına Yönelik Görüşleri

Katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri meslek yüksekokulunda staj uygulamalarına yönelik verileri incelendiğinde (Tablo 3) yaklaşık yarısının stajını yaptığını (%46,6), stajını yapanların çoğunun stajını uygulamalı/yüzyüze (%72,8) olarak gerçekleştirdiği görülmektedir. Staj uygulamasından memnuniyet düzeyi orta ve üzeri olanların oranı %82,9'dur. Öğrencilerin staj uygulamasından memnuniyet düzeyleri yüksektir.

Tablo 3. Katılımcı Öğrencilerin Tanımlayıcı Verileri

Staj Yapma Durumu	<i>f</i>	%
Staj Yaptım	158	46,6
Staj Yapmadım	181	53,4
Staj Türü	<i>f</i>	%
Fiili/Yüzyüze	115	72,8
Uzaktan/Çevrimiçi	43	27,2
Staj Memnuniyet Düzeyi	<i>f</i>	%
Hiç	13	8,23
Çok Az	6	3,80
Az	8	5,06
Orta Düzeyde	57	36,08
Fazla	27	17,09
Çok Fazla	47	29,75
Toplam	158	100

MYO Öğrencilerinin Mesleki Eğitim ve Staj Uygulama Süreçlerine Yönelik Görüşler

Katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri meslek yüksekokulunda staj uygulamalarına yönelik görüşleri incelendiğinde (Tablo 4) öğrencilerin çoğunluğunun (%63,1) mevcut 30 günlük staj uygulamasının uygun olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin %18,9' u bir dönem boyunca staj uygulamasının MYO' larda gerçekleştirilebileceğini belirtirken, %10,3'ü yaz döneminde 2 ay boyunca staj uygulamasının yapılabilirliğini belirtmişlerdir. Mesleki eğitimde halihazırda olan 4 dönem ders+30 gün staj uygulamasının uygun bir uygulama olduğunu belirtenlerin oranı %50,7 olduğu görülmektedir. 3 dönem ders 1 dönem staj (3+1) uygulamasının uygun olacağını belirtenlerin oranı %29,8 iken, 4 dönem ders 1 yıl staj uygulamasının daha uygun olacağını belirtenlerin oranı ise %12,4 olduğu görülmektedir.

Tablo 4. MYO Mesleki Eğitim ve Staj Uygulama Süreçlerine Yönelik Görüşler

30 Günlük Staj Uygulaması	<i>f</i>	%
Uygundur	214	63,1
Yaz Tatili Süresince 2 Ay Boyunca Olabilir	35	10,3
Bir Yarıyıl Dönemi Boyunca Olabilir	64	18,9

İki Yarıyıl Dönemi Boyunca Olabilir	26	7,7
4 Dönem Ders+30 Gün Staj	f	%
Uygundur	172	50,7
3 dönem ders 1 dönem staj olabilir	101	29,8
4 dönem ders 1 dönem staj olabilir	24	7,1
4 dönem ders 1 yıl (2 dönem) staj olabilir	42	12,4
Toplam	339	100

MYO Öğrencilerin MYO Mesleki Eğitim Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşler

Öğrencilerin MYO memnuniyet düzeylerini belirlemek amacı ile öğretim elemanı, eğitim-öğretim, sağlık-kültür-spor (SKS), idari, kariyer geliştirme hizmetlerinden memnuniyet düzeyleri incelenmiştir.

Tablo 5. MYO Memnuniyet Düzeylerine Yönelik Görüşler

Öğretim Elemanı	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1. Öğretim Yöntemleri Kullanma becerisi	f	38	52	105	94	50
	%	11,2	15,3	31,0	27,7	14,7
2. Bilimsel yeterliliği	f	37	40	88	112	62
	%	10,9	11,8	26,0	33,0	18,3
3. Öğrenci ile ilişkileri	f	43	50	91	93	62
	%	12,7	14,7	26,8	27,4	18,3
4. Danışmanlık / yönlendirme hizmetleri	f	53	37	90	91	68
	%	15,6	10,9	26,5	26,8	20,1
5. Öğrencilerin kariyerleri ile alakalı mesleki rehberlikleri	f	53	53	83	89	61
	%	15,6	15,6	24,5	26,3	18,0
Eğitim Öğretim Hizmetleri	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1. Ders içeriklerinin çalışma hayatının beklentilerini karşılaması	f	51	66	94	80	48
	%	15,0	19,5	27,7	23,6	14,2
2. Sektördeki veya güncel iş hayatındaki uygulamalar ile doğrudan ilişkili güncel derslerin olması	f	49	66	87	83	54
	%	14,5	19,5	25,7	24,5	15,9
3. Ders içeriklerinin teorik açıdan yeterliliği	f	48	58	90	78	65
	%	14,2	17,1	26,5	23,0	19,2
4. Ders içeriklerinin uygulama açısından yeterliliği	f	60	68	97	61	53
	%	17,7	20,1	28,6	18,0	15,6
5. Yabancı dil eğitiminin yeterliliği	f	125	66	65	42	41
	%	36,9	19,5	19,2	12,4	12,1
6. Laboratuvarlarda kullanılan araç/gereç ve yazılımların kişisel/bireysel kullanıma olanak vermesi	f	69	60	85	63	62
	%	20,4	17,7	25,1	18,6	18,3
7. Laboratuvarlarda kullanılan araç/gereç ve yazılımların piyasa ve güncel teknolojiye uygunluğu	f	73	51	88	67	60
	%	21,5	15,0	26,0	19,8	17,7
8. Kullanılan uygulama yazılımlarının güncelliği	f	65	52	91	71	60
	%	19,2	15,3	26,8	20,9	17,7

9. Seçmeli derslerin iş hayatına göre çeşitliliği	f	89	63	88	56	43
	%	26,3	18,6	26,0	16,5	12,7
10. Eğitim programlarında bilişim teknolojilerinin kullanımının yeterliliği	f	60	54	102	73	50
	%	17,7	15,9	30,1	21,5	14,7
Sağlık, Kültür ve Spor Hizmetleri	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1. Öğrenci topluluklarının etkinlikleri	f	112	70	63	57	37
	%	33,0	20,6	18,6	16,8	10,9
2. Sanatsal ve kültürel etkinlikler	f	121	65	71	55	27
	%	35,7	19,2	20,9	16,2	8,0
3. Sportif etkinlikler	f	132	67	65	47	28
	%	38,9	19,8	19,2	13,9	8,3
4. Konferans ve Seminer etkinlikleri	f	109	68	69	56	37
	%	32,2	20,1	20,4	16,5	10,9
İdari (Öğrenci İşleri vb.) Hizmetleri	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
1. Doğru bilgilendirme	f	52	71	89	79	48
	%	15,3	20,9	26,3	23,3	14,2
2. Öğrenci ile ilgilenme	f	71	77	87	64	40
	%	20,9	22,7	25,7	18,9	11,8
3. İlgili mevzuatlar hakkında yeterli bilgiye sahip olma	f	63	60	95	79	42
	%	18,6	17,7	28,0	23,3	12,4
4. Sorunlarınıza ve önerilerinize karşı duyarlılık	f	73	64	83	76	43
	%	21,5	18,9	24,5	22,4	12,7
5. Öğrencilerin haklarının gözetiliyor olması	f	76	63	82	76	42
	%	22,4	18,6	24,2	22,4	12,4
Kariyer Geliştirme Hizmetleri	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
Üniversitenin sanayi işbirliği kapsamında iş dünyasını tanımada sağladığı imkânlar (konuşmacı getirme, konferanslar, teknik gezi vb.)	f	95	76	83	52	33
	%	28,0	22,4	24,5	15,3	9,7
Üniversitenin yurt dışı eğitim kurumları ve değişim programları (ERASMUS) ile iş birliği ve staj uygulamaları	f	108	65	76	56	34
	%	31,9	19,2	22,4	16,5	10,0
30 günlük iş yerinde staj uygulaması	f	51	48	97	77	66
	%	15	14,2	28,6	22,7	19,5

Elde edilen veriler ışığında öğrencilerden öğretim elemanlarından memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %46,12 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en çok öğretim elemanlarının bilimsel yeterliliklerinden memnun olduklarını belirtirlerken (%51,3), bunu danışmanlık/yönlendirme hizmetleri (%46,9) izlemiştir. Öğrencilerin en az memnun oldukları başlık öğretim elemanlarının öğretim yöntemleri kullanma becerisi olmuştur. Öğrencilerden eğitim öğretim hizmetlerinden memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %35,69 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en çok ders içeriklerinin teorik açıdan yeterliliğinden (%42,2) memnun olduklarını belirtirlerken, bunu sektördeki/ iş hayatındaki uygulamalar ile doğrudan ilişkili güncel derslerin olması izlemiştir. Öğrencilerin en az memnun oldukları başlık ise yabancı dil eğitiminin yeterliliği

(%24,5) olmuştur. Öğrencilerden sağlık-kültür-spor hizmetlerinden memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %25,38 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en çok öğrenci topluluklarının etkinliklerinden memnuniyet duyduklarını belirtirlerken (%27,7), bunu konferans ve seminer etkinlikleri (%27,4) izlemiştir. Öğrenciler sportif etkinlikler konusunda düşük memnuniyete (%22,2) sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerden idari hizmetlerden iyi düzeyde memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %34,76 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en çok idari hizmetlerin doğru bilgilendirme yeterliliğinden memnun olduklarını belirtirlerken (%37,5), bunu ilgili mevzuatlar hakkında yeterli bilgiye sahip olma (%35,7) izlemiştir. Öğrencilerin öğrenci ile ilgilenme süreçlerinden memnuniyet düzeyleri (%30,7) en düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Öğrencilerden kariyer geliştirme hizmetlerinden memnun olduklarını belirtenlerin puan ortalaması %31,23 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en çok 30 günlük işyerinde staj uygulamasından (%42,2), memnuniyet duydukları belirlenmiştir. Öğrencilerin üniversitenin yurt dışı eğitim kurumları ve değişim programları ile işbirliği ve staj uygulaması konusunda en düşük memnuniyet (%25) düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir.

MYO Öğrencilerin MYO Özelinde Kişisel ve Yakın Çevresinin Mesleki Eğitime Yönelik Algıları

Öğrencilerin MYO özelinde kişisel ve yakın çevresinin mesleki eğitime yönelik algılarını belirlemek amacı ile kişisel kariyer ve çalışma hayatına destek sağlama, mesleki gelişim olanakları, yakın çevrenin yönlendirme ve algıları, genel algı ve düşünceleri incelenmiştir.

Tablo 6. MYO Yönelik Algılar

Kişisel Kariyer ve Çalışma Hayatına Destek Sağlama	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
Meslek yüksekokullarının mezuniyet sonrası iş bulma konusunda kolaylık ve avantaj sağlar.	f	88	66	108	47	30
	%	26,0	19,5	31,9	13,9	8,8
Okuduğum bölümle ilgili bir işte çalışabilme olanağı sağlar.	f	76	65	103	60	35
	%	22,4	19,2	30,4	17,7	10,3
Meslek yüksekokulları iş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanlar yetiştirmektedir	f	64	63	101	62	49
	%	18,9	18,6	29,8	18,3	14,5
Meslek yüksekokullarının ile iş yeri açma konusunda yeterliliklerimi artırır.	f	70	66	101	59	43
	%	20,6	19,5	29,8	17,4	12,7
Mesleki yeterlilik ve beceri olarak kendime güvenim tamdır.	f	63	44	92	66	74
	%	18,6	13,0	27,1	19,5	21,8
Kişisel gelişimime (sosyal ve mesleki ilişkiler kurabilme, problem çözme, yeni fikirler üretebilme, sentezleyebilme ve yorumlama vb.) beceriler kazandırarak katkı sağlar.	f	62	51	92	74	60
	%	18,3	15,0	27,1	21,8	17,7
Mesleki Gelişim Olanakları	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
Meslek yüksekokulları mesleki eğitim konusunda başarılıdır.	f	57	68	91	72	51
	%	16,8	20,1	26,8	21,2	15,0
Meslek Yüksekokullarında günümüz iş piyasasının ihtiyaç duyduğu alan ve sektörlerde eğitim verilir.	f	58	59	99	72	51
	%	17,1	17,4	29,2	21,2	15,0
Meslek yüksekokullarının dikey geçiş sınavları ile lisans eğitimlerini tamamlamada daha avantajlıdır.	f	59	64	80	67	69
	%	17,4	18,9	23,6	19,8	20,4
Meslek yüksekokullarında derslerin çok kolay ve yüzeyseldir.	f	100	64	88	44	43

	%	29,5	18,9	26,0	13,0	12,7
Meslek yüksekokulunda uygulamalı eğitim fırsatı ile birçok yeterlilikler ulaşmamı sağlar.	f	73	65	96	60	45
	%	21,5	19,2	28,3	17,7	13,3
Yakın Çevrenin Yönlendirme ve Algıları	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
Meslek yüksekokulunu tercih etmem konusunda ailem ve yakın çevrem olumlu yönde desteklemişlerdir.	f	61	52	97	68	61
	%	18,0	15,3	28,6	20,1	18,0
Çevremdekiler meslek yüksekokullarına karşı çok fazla olumsuz düşünce sahiptirler.	f	63	64	104	41	67
	%	18,6	18,9	30,7	12,1	19,8
Mesleki eğitim konusunda yapılan tanıtım ve etkinlikler tercih konusunda olumlu yönde etkilemiştir.	f	75	66	103	57	38
	%	22,1	19,5	30,4	16,8	11,2
Genel Algı ve Düşünceler	Veriler	Memnuniyet Düzeyi				
		1	2	3	4	5
Meslek yüksekokullarına gereken önem ve değerin verilmediğini düşünüyorum.	f	44	48	72	67	108
	%	13,0	14,2	21,2	19,8	31,9
Meslek yüksekokulları hakkında genel olarak çok olumlu düşünceler taşımaktayım.	f	47	60	111	72	49
	%	13,9	17,7	32,7	21,2	14,5
Mesleki eğitimin gelecekte öneminin daha da artacağını düşünmekteyim.	f	41	50	82	75	91
	%	12,1	14,7	24,2	22,1	26,8
Meslek Yüksekokullarının mesleki eğitimin geliştirilmesinde çok önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum.	f	37	63	92	74	73
	%	10,9	18,6	27,1	21,8	21,5
Meslek yüksekokulunu öğrenim olarak tercih ettiğim için mutluyum.	f	56	56	100	64	63
	%	16,5	16,5	29,5	18,9	18,6

Elde edilen veriler ışığında öğrencilerden kişisel kariyer ve çalışma hayatına destek sağlama algısında memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %32,4 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en yüksek memnuniyet (%41,3) mesleki yeterlilik ve beceri olarak kendisine güven kazandırma algısında olmuş, bunu kişisel gelişimine beceriler kazandırarak katkı sağlama algısı izlemiştir. En düşük memnuniyet algısı (%22,7) meslek yüksekokullarının mezuniyet sonrası iş bulma konusunda kolaylık ve avantaj sağladığı algısında gerçekleşmiştir. Öğrenciler mesleki anlamda yeterlilikler katmada olumlu algılara sahip iken, çalışma hayatına dahil olma süreçlerinde olumsuz algılara sahiptirler.

Öğrencilerden mesleki gelişim olanakları algısında memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %38,4 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerde en yüksek memnuniyet algısı (%48,4) meslek yüksekokullarındaki derslerin çok kolay ve yüzeysel olmadığı algısında olmuş, bunu MYO' lar DGS sınavları ile lisans eğitimleri tamamlamada daha avantajlıdır algısı izlemiştir. En düşük olumlu algısı ise (%25,7) uygulamalı eğitimler ile yeterlilikler kazandırma (%31) algısında gerçekleşmiştir. Öğrenciler mesleki anlamda eğitim içeriklerinin yüzeysel ve basit ders içerikleri olmaması konusunda olumlu algılara sahip iken, uygulamalı eğitimler ile ilgili olumsuz algılara sahiptirler.

Öğrencilerden yakın çevresinin yönlendirme ve mesleki eğitime yönelik düşüncelerine ait algılarında memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %34,53 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en yüksek olumlu algıya ailesi ve çevresinin MYO tercihinde olumlu yönde etkiledikleri (%38,1) algısında gerçekleşmiştir. En düşük olumlu algıya ise (%28) mesleki eğitime yönelik çevresinde yapılan tanıtım ve etkinliklerin MYO tercihinin etkilemesi algısında gerçekleşmiştir.

Öğrenciler sosyal ve aile çevresinin mesleki eğitimi tercih sürecinde olumlu algı yaratmada etkili olduğunu belirtirken, tanıtım etkinliklerinin olumlu algı yaratmada çok etkili olmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerden MYO özelinde mesleki eğitime yönelik genel algılarında memnun olduklarını belirtenlerin yüzdelik ortalaması %38,52 olarak belirlenmiştir. Öğrenciler en yüksek olumlu algıya (%48,9) mesleki eğitime yönelik gelecekte verilen önemin daha da artacağı algısında gerçekleşmiş, bunu MYO'ların mesleki eğitimin geliştirilmesinde önemli bir yere sahip olacağı (%43,3) algısı izlemiştir. Öğrencilerin meslek yüksekokullarına gereken önem ve değerin verilmediğine yönelik yüksek olumsuz algıya (%51,7) sahip olduklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler MYO'ların mesleki eğitimde önemli olduğu ve öneminin giderecek artacağına yönelik yüksek olumlu algılara sahipken, gereken önem ve değerin bu kurumlara verilmesine yönelik düşük olumlu algılara sahiplerdir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Çalışmadan elde edilen bulgular sonucunda; öğrencilerin MYO tercihinde en önemli nedenin DGS ile lisans eğitimi almak olduğu görülmüştür. Bunu 4 yıllık bölümlere yerleşme ve istihdam beklentisi takip etmiştir. Öğrencilerinin önlisans mezuniyeti sonrası geleceklerine yönelik planları incelendiğinde benzer şekilde ilk sırada DGS ile 4 yıllık lisans tamamlamanın ilk planları olduğu görülmüştür. Bunu mezun olacakları alanda çalışma takip etmektedir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, öğrencilerin akademik eğitimlerini arttırarak çalışma ve iş hayatına daha kolay katılabilecekleri düşüncesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Elde edilen bu sonuç, Aşkın (2012) ve Kaysi ve Aydemir (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmadan farklılık göstermektedir. Aşkın (2012) ile Kaysi ve Aydemir (2019) gerçekleştirmiş olduğu çalışmalar sonucunda mezun oldukları alanda çalışmanın birinci amaç olduğu bunu DGS ile 4 yıllık lisans tamamlamanın takip ettiği sonucuna ulaşmıştır.

MYO öğrencilerinin çoğunun okullarında uygulanan 30 günlük staj uygulamasının uygun olduğu ve devam etmesine yönelik görüş belirtmişlerdir. Bu tercihi bir dönem staj uygulaması ve 2 aylık staj uygulaması tercihleri takip etmiştir. Benzer şekilde, öğrencilerin MYO'larda uygulanan eğitim sisteminden (4 dönem ders+30 günlük staj) çoğunlukla memnun oldukları görülmüştür. Bu tercihi 3 dönem ders+1 dönem staj (3+1) ve 4 dönem ders+2 dönem staj uygulamaları takip etmiştir. Staj uygulamasına yönelik elde edilen bu memnuniyet sonucu Kaysi ve Gürol (2017) ile Delgado-Adamez ve diğer. (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir. Kaysi ve Gürol (2017) katılımcı MYO öğrencilerinin uygulamalı eğitimi önemsedikleri ve uygulamalardan memnun kaldıkları sonucuna ulaşmıştır. Delgado-Adamez ve diğer. (2016) meslek yüksekokulu öğrencilerinin meslek yüksekokulu memnuniyetlerinde işletme tecrübesi uygulamalarının etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Staj uygulamaları öğrencilerin mesleklerini tanımlarında ve ilerlemelerinde avantajlar sağlayan bir uygulamadır. Öğrencilerin staj uygulamalarından memnun kalmalarında bu durumun etkili olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin MYO memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik gerçekleştirilen ölçek uygulaması sonucunda öğrencilerin eğitim-öğretim alt başlığında en çok öğretim elemanlarının bilimsel yeterliliklerinden yüksek düzeyde memnun iken, kariyerlerine yönelik mesleki rehberlik konusunda düşük memnuniyet düzeyine sahiplerdir. Bu sonuç Mete ve diğer. (2018) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucu ile kısmen uyumludur. Mete ve diğer. (2018) gerçekleştirmiş oldukları araştırma sonucunda öğrencilerin öğretim elemanlarının akademik alan uzmanlıklarından ve rehberlik hizmetlerinden yüksek düzeyde memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Eğitim-Öğretim hizmetlerine yönelik ise ders içeriklerinin teorik açıdan yeterliliğinden yüksek düzeyde memnun iken, yabancı dil eğitimi konusunda düşük memnuniyet düzeyine sahip oldukları

görülmüştür. Karahan (2013), Dicle Üniversitesi'nde MYO öğrencilerinin katılımı ile gerçekleştirmiş olduğu uygulamada benzer şekilde öğrencilerin derslerin içerikleri ve yeterliliği konusunda memnun olduğu sonucuna ulaşmıştır. de Oliveira Silva ve diğer. (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada; öğrenci memnuniyetinde kritik öncüllerin hizmet kalitesi, öğrenme çıktıları, istihdam edilebilirlik, imaj ve algılanan değerler olduğunu belirlemişlerdir. Öğretim süreçleri ve bunun sonucunda istihdam potansiyeli öğrencilerin memnuniyet düzeyini etkilemektedir. Yabancı dil eğitime yönelik olarak Akan (2014) benzer bir sonuç olarak MYO öğrencilerinin yabancı dil eğitiminden en düşük memnuniyete sahip olduğunu, Özdil ve Yılmaz (2017)' da yabancı dil eğitimini öğrencilerin yetersiz bulduğu sonucuna ulaşmıştır. Can (2020)'de gerçekleştirmiş olduğu çalışmada MYO öğrencilerinin yabancı dil eğitime yönelik yüksek taleplerinin olduğu sonucuna ulaşmıştır.

SKS hizmetlerine yönelik ise öğrenci toplulukları etkinliklerinden yüksek düzeyde memnun iken, sportif etkinliklere yönelik düşük memnuniyet düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Öğrenci topluluklarından memnuniyet düzeylerine yönelik elde edilen sonuç Karahan (2013) tarafından elde edilen araştırma sonucundan farklılık göstermektedir. Karahan (2013), MYO öğrencilerinin öğrenci toplulukları etkinliklerinden memnun olmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Sportif etkinliklere yönelik elde edilen sonuç ise, Özdil ve Yılmaz (2017) ile Can (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonuçları ile uyumludur. Öğrencilerin bu başlıktaki memnuniyet düzeyleri düşük seviyede ve geliştirilmesine yönelik talepleri bulunmaktadır. İdari hizmetlere yönelik ise doğru bilgilendirme yeterliliğinden yüksek düzeyde memnun iken, öğrenci ile ilgilenme süreçlerinden düşük düzeyde memnuniyete sahip oldukları görülmüştür. Elde edilen sonuçtan farklı olarak Özdil ve Yılmaz (2017), idari personelin tutum ve davranışlarından öğrencilerin memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Karahan (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise, öğrencilerin yüksekokulda çalışan idari personelin hizmet yeterlilikleri konusunda genel anlamda memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Kariyer hizmetlerine yönelik ise 30 günlük işyeri staj uygulamasından yüksek düzeyde memnun iken, yurt dışı staj ve işbirliği uygulamalarından düşük memnuniyet düzeyine sahip oldukları görülmüştür. Kaysi ve Gürol (2017) öğrencilerin staj uygulamalarından memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Duran ve Dolmacı (2017), MYO öğrencilerinin gerçekleştirdikleri staj uygulamasından memnun oldukları ve staj uygulamasının gerekli ve önemli olduğunu belirtmişlerdir. Özdil ve Yılmaz (2017) ise; iş dünyasını tanımaya yönelik üniversitenin, öğrencilere sağladığı staj gibi olanaklardan düşük düzeyde memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Öğrencilerin MYO özelinde kendilerinin ve yakın çevresinin mesleki eğitime yönelik algıları incelendiğinde; öğrenciler MYO' ların mesleki anlamda yeterlilikler kazandırmasında olumlu algılara sahip iken, çalışma hayatına dahil olma süreçlerinde olumsuz algılara sahiplerdir. Ayrıca, mesleki anlamda eğitim içeriklerinin yüzeysel ve basit ders içerikleri olmaması konusunda olumlu algılara sahip iken, uygulamalı eğitimler ile ilgili olumsuz algılara sahiplerdir. Öğrenciler sosyal ve aile çevresinin mesleki eğitimi tercih sürecinde olumlu algı yaratmada etkili olduğunu belirtirken, tanıtım etkinliklerinin olumlu algı yaratmada çok etkili olmadığını belirtmişlerdir. Öğrenciler MYO' ların mesleki eğitimde önemli olduğu ve öneminin giderecek artacağına yönelik yüksek olumlu algılara sahipken, gereken önem ve değerin bu kurumlara verilmesine yönelik düşük olumlu algılara sahiplerdir. Öğrencilerin MYO yönelik algıları incelendiğinde genel olarak olumlu algılara sahip oldukları; uygulamalı eğitimler, mesleki tanıtım faaliyetlerine yönelik algıları olumlu değildir. Bu kapsamda tanıtım faaliyetlerinin ve altyapı ve uygulamalı eğitim süreçlerinin yeniden düzenlenmesi yararlı olabilir. Elde edilen bulgular kapsamında; aşağıda yer alan öneriler getirilmiştir.

- MYO' larda mesleki gelişimleri attracak yabancı dil eğitimleri arttırılabilir.
- Teknolojik altyapı olanakları arttırılarak uygulamalı derslerin niteliği arttırılabilir.
- MYO' ların toplumsal olumsuz algılarını değıştirebilecek reklam ve tanıtım faaliyetleri arttırılabilir.

- MYO öğrencilerin sportif faaliyetlere etkin katılımını sağlayacak mekânsal düzenlemeler ve etkinlik planlamaları yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇOMÜ Bilimsel Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu 20.01.2022 tarih ve 02/44 sayılı kararı ile etik olarak uygun olarak değerlendirilmiştir

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Çalışma tek yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Beyanı

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı bulunmamaktadır. Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akan, B. (2014). Toplam kalite yönetimi çerçevesinde öğrenci memnuniyeti: Namık Kemal Üniversitesi Hayrabolu Meslek Yüksekokulu uygulaması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(10), 106-123. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/181824>
- Aşkın, A. (2012). MYO mobilya ve dekorasyon programı öğrencilerinin bu programı tercih etme nedenlerinin ve memnuniyet durumlarının araştırılması: ÇOMÜ örneği. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 7(2), 28-38. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/313180>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (18. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E. (2020). Yükseköğretimde kalite için meslek yüksekokulu öğrencilerinin görüşleri. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 699-710. <https://doi.org/10.18506/anemon.631558>
- de Oliveira Silva, J. H., de Sousa Mendes, G. H., Ganga, G. M. D., Mergulhão, R. C., & Lizarelli, F. L. (2020). Antecedents and consequents of student satisfaction in higher technical-vocational education: evidence from Brazil. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 20, 351-373.
- Delgado-Adamez, J., Gil, M. V., Delgado, M. S., & Bote, M. E. (2016) *Level of Satisfaction of Vocational Education and Training Students*, ICERI 2016 Proceedings, pp. 7951-7954.
- Demir, Ü. (2019). Meslek yüksekokulu özelinde mesleki eğitime yönelik algıların incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 147-163. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.43815-460207>

- Duran, Y., & Dolmacı, N. (2017). Ön lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin zorunlu staj uygulamasına ilişkin görüşleri, sorunları ve çözüm önerileri: Isparta Meslek Yüksekokulu Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 254-267. <https://doi.org/10.20875/makusobed.316226>
- Erdem, A., Hüyük, D., Mete, H., & Uzal, G. (2019). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme ortamı ve öğretim elemanları ile ilgili görüşleri. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 350-360. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/909793>
- Eren, Z. (2021). Öğrenci ve öğretim elemanları görüşlerine göre mesleki teknik eğitimin sorunları ve çözüm önerileri: Sinop Üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Mükemmellik Arayışı Dergisi*, 1(1), 89-108. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/3556298>
- Karadeniz, Y., & Özkan, Ç. (2021). Üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası kariyer beklentileri: Ayvacık Meslek Yüksekokulu örneği. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 113-136. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.872237>
- İkvan, A., & Demirkol, Ö. F. (2021). Muhasebe-finance alanlarındaki önlisans öğrencilerinin başarılarında müfredatın etkisi: Adıyaman üniversitesi Kahta MYO örneği. *International Review of Economics and Management*, 9(2), 93-113. <https://doi.org/10.18825/iremjournal.951314>
- Karahan, M. (2013). Yükseköğretim kurumları kalite yeterliliklerinin öğrenci memnuniyeti ve sürdürülebilirlik açısından incelenmesi: İnönü Üniversitesi Malatya MYO Uygulaması. *Dicle Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(3), 1-9. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/370671>
- Kayar, Z., Coşkun Us, N., İspirli Turan, A., Doğanalp Çoban, S. (2022). Sağlık turizmi işletmeciliği önlisans programlarının müfredat analizi. *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Dergisi*, 5(3), 29-42. <https://doi.org/10.54537/tusebdergisi.1136279>
- Kaysi, F., & Aydemir, E. (2019). Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri programa yönelik memnuniyet algılarının incelenmesi. VI. Yıldız Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, İstanbul, Türkiye.
- Kaysi, F., & Gürol, A. (2017). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin işyeri uygulamalı eğitim süreçlerinin değerlendirilmesi. *Kesit Akademi Dergisi*, (8), 266-280. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1520829>
- Kaysi, F. (2020). Mesleki eğitimin değerlendirilmesi: Meslek yüksekokulları boyutu. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 975-991. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.-587067>
- Keçeci, A. (2018). Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu akademik personel durumunun gözden geçirilmesi: mevcut durum/beklentiler. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 6(1), 1-9. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/473634>
- Korkmaz, E. (2023). Meslek liseleri üzerinde politik bir analiz. *Hakkari Review*, 7(2), 1-26. <https://doi.org/10.31457/hr.1350449>
- Kozludere, Ö. (2022). Mesleki ve teknik eğitimin gelişim politikası ve modernizasyonunun değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 12-28. <https://sakajournals.org/ojs/index.php/tjer/article/view/62>
- Kurt, T., & Fidan, T. (2021). Kariyer oluşumunda üniversite: beklentiler ve gerçekler. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(2), 421-437. <https://doi.org/10.2399/yod.20.591001>

- Mete, H., Erdem, A., Uzal, G., Hüyük, D., & Altay, S. (2019). Öğrencilerin öğretim elemanı ve danışman memnuniyeti: Tekirdağ NKÜ Teknik Bilimler MYO Örneği. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 27-42. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/633627>
- Öner, K., & Özkan, B. (2020). Sağlık Meslek Yüksekokulunda Evde Hasta Bakımı Okuyan Öğrencilerin Mesleklerinden Beklentileri Nelerdir?. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 19(1), 5-12. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/918713>
- Özdil, T., & Yılmaz, İ. (2017). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin üniversite eğitimlerinden memnuniyet düzeyleri: MCBÜ Ahmetli MYO öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 7(2), 121-129. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/461569>
- Özgül, B. (2022). Meslek yüksekokulu öğretim elemanlarının kariyer sorunları. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(10), 71-82. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2838417>
- Öztaş, S., Ünal, A., Yılmaz, İ. A., Büdün, E., Gürdal, S. A., & Özkan, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin memnuniyet boyutlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma: Pınarhisar Meslek Yüksekokulu Örneği. *EJOVOC*, 10, 16-27. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/792012>
- Pınarlık, G., Yıldırım, G., Yıldırım, A., & Saraç, R. (2022). Sivil havacılık meslek yüksekokulu, uçak teknolojisi programı stajları ve işyerlerinin beklentileri üzerine bir araştırma. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 99-115. <https://doi.org/10.46236/jovosst.1218160>
- Tuncer, M., & Tanaş, R. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin mesleki eğitime yönelik tutumları ve gelecek beklentileri arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1691-1707. <https://doi.org/10.17755/esosder.717095>

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Technology in businesses is constantly changing. Businesses must keep up with changing technology in terms of their continuity. At the same time, ensuring the continuous employment of young people who will work in companies is an extremely important issue regarding the country's economy, increasing production in the country and reducing external dependency. Universities are of great importance among the institutions that prepare young people for business and working life. It is expected that universities will be in close contact with business and working life and provide vocational training that will meet the needs of working life. In this context, the most important mission of vocational schools, which are an important part of universities in terms of vocational training, is to meet the need for qualified intermediate staff in various sectors.

It is thought that a system should be designed in which students know the expectations required and expected by professions and are guided accordingly. With the rapid changes in technology and cultural life in the world, the needs of employees and employers change over time. Therefore, institutions providing vocational education should respond quickly to this situation and carry out the necessary regulation and update activities. Students need to follow the requirements of the profession in their undergraduate and associate degree preferences and education processes. At this point, solving the problems related to the education system and reaching a contemporary point in the education system will facilitate the adaptation processes of young people to new generation businesses and will also increase their professional motivation for the future in an individual sense.

The real success in these stated issues will emerge as a result of the harmony between universities and businesses. However, many difficulties are experienced today in achieving this goal and success. As in other educational designs, the student is an important component in vocational-technical education. Following the preferences, education, and graduation processes of students is of great importance in the design of the system.

One of the most important factors in the success and failure of individuals is the choice of profession. Many studies have been conducted in the literature on the subject of career choice. These studies have examined the factors affecting career choice, satisfaction levels, and future expectations (Can, 2020; Karadeniz and Özkan, 2021; Öztaş et al., 2020; Tuncer and Tanaş, 2020). In existing studies, study titles were examined independently. In this study, which is different from existing studies, it was aimed to determine the preference reasons and expectation status of MYO students, their perception and satisfaction levels towards MYO, and their future professional expectations. In line with the determined purpose, the main problem of the research was determined as "What are the Perspectives of Vocational School Students on Vocational Education in Vocational Schools?" The following sub-problems have been defined to answer the determined problem situation:

(1) What are the General Preference and Satisfaction Levels of Vocational School Students Regarding the Department They Study?

(2) What are the Views of Vocational School Students Regarding Internship Applications?

(3) What are the Views of Vocational School Students Regarding Vocational Education and Internship Application Processes?

(4) What are the Views of Vocational School Students Regarding Vocational School Vocational Education Satisfaction Levels?

(5) What are the Perceptions of Vocational School Students and Their Personal and Close Environment Regarding Vocational Education Specifically?

To solve the determined problems and sub-problems; starting from the preference processes, the views and satisfaction levels of the students regarding the components they receive service from the vocational school (education-training, laboratory and workshop facilities, Health/Culture/Sports Services) and their future expectations have been determined. In light of the obtained data, suggestions have been made for the structuring of vocational schools and providing better services.

Method

The research was conducted using the descriptive scanning model, one of the quantitative research methods, to identify and describe the current situation. Descriptive scanning is a scanning method that allows the collection, description, and presentation of numerical values related to a variable (Büyüköztürk et al. 2014). Within the scope of the study, data were collected online via "Google Forms" and participation in the study was carried out voluntarily.

Results

When the distribution of the participating students according to the reasons for choosing their departments is examined, it is seen that the most important reason for students to choose a vocational school department is to get an undergraduate education with DGS (41.3%). This preference is followed by not being able to get into 4-year departments (22.7%) and job and employment

expectations (18.3%). It is seen that students mostly choose vocational school as a transition to undergraduate education (64%). When the data of the participating students regarding their internship practices at the vocational school they study is examined, it is seen that almost half of them did their internship (46.6%), and most of those who did their internship did their internship as applied/face-to-face (72.8%). The rate of those whose satisfaction level with the internship practice is medium and above is 82.9%. The satisfaction level of the students with the internship practice is high.

When the views of the participating students regarding the internship practices in the vocational school they study are examined, it is seen that the majority of the students (63.1%) are satisfied with the current 30-day internship practice. While 18.9% of the students stated that the internship practice can be carried out in vocational schools for one semester, 10.3% stated that the internship practice can be carried out for 2 months in the summer term.

Conclusion and Discussion

As a result of the findings obtained from the study; It was seen that the most important reason for the students' preference for vocational schools was to receive undergraduate education with DGS. This was followed by the expectation of being placed in 4-year departments and employment. When the students' plans for their future after their associate degree graduation were examined, it was seen that completing a 4-year undergraduate degree with DGS was their first plan. It has been observed that most of the vocational school students are satisfied with the 30-day internship practice implemented in their schools and they express their opinion that it should continue. As for SKS services, while student groups are highly satisfied with their activities, they have low satisfaction levels with sports activities.

When the students' perceptions of the Vocational School are examined, it is seen that they have generally positive perceptions; their perceptions of applied training and professional promotion activities are not positive. In this context, it may be useful to reorganize the promotion activities and the infrastructure and applied training processes. Within the scope of the findings obtained; the following suggestions have been made.

- Foreign language education that will increase professional development in vocational schools can be increased.
- The quality of applied courses can be increased by increasing technological infrastructure opportunities.
- Advertising and promotional activities that can change the negative social perceptions of vocational schools can be increased.
- Spatial arrangements and event planning can be made to ensure the active participation of vocational school students in sports activities.